

سیگنال دهی قیمتی به پر مصرف های گاز

در یافت قیمت صادراتی گاز از مشترکان پر مصرف گاز

زمینه ساز کاهش ناترازی است

در یافت قیمت صادراتی گاز برای مصارف خارج از الگوی بهینه و تمرکز بر اصلاح مصرف غیر ضروری مشترکان پر مصرف با اصلاح تعرفه های گاز، گامی مهم و حیاتی در راستای ایجاد سازو کار جدید بهینه سازی و مدیریت مصرف انرژی ازسوی مشترکان مرفه و پر مصرف است که این سیگنال دهی قیمتی به پر مصرف ها زمینه ساز کاهش ناترازی گاز، عدالت در توزیع یارانه ها و همچنین تقویت ساختار حکمرانی انرژی کشور است.

■ ■ ■

مسئله ناترازی انرژی یکی از موضوعات اصلی حکمرانی اقتصادی کشور است که با عدم سیگنال دهی مناسب قیمتی به خصوص به مشترکانی که پر مصرف هستند و همچنین سیستم غلط توزیع یارانه انرژی؛ رابطه در هم تنیده ای دارد. همچنین در بررسی علل وقوع افزایش مصرف در طول زمستان، بخش قابل توجهی از این شکاف و ناترازی، ناشی از مصرف غیر بهینه و عمدتاً لاکچری بخش کوچکی از خانواده های شهری است که چندین برابر الگوی استاندارد انرژی مصرف می کنند. به همین دلیل، سیاستگذاری درست در سمت مصرف، اکنون به یک ضرورت تبدیل شده است چرا که هر متر مکعب گازی که در بخش خانگی به مصرف غیر ضروری برسد، در حقیقت از چرخ تولید و صادرات کشور ربهوده شده است.

دولت با اصلاح نظام تعرفه گذاری گاز و اتصال قیمت مصرف مشترکان پر مصرف به بهای صادراتی گاز، گامی مهم در راستای اصلاح این وضعیت برداشته است و از این پس، یارانه انرژی تنها برای مصرف ضروری و مطابق الگوی بهینه است و هر مصرف فراتر از نیاز واقعی باید با قیمت کامل و غیر یارانه ای پرداخت شود. این تحول، پایان دوران گازسانی ارزان و با یارانه انرژی بسیار بالا به رفتارهای پر مصرفی است که تا امروز بدون پیامد، به زیان اقتصاد ملی ادامه داشته است.

اجرای این سیاست، نخستین و مهم ترین اثر خود را در اصلاح رفتار مشترکان بسیار پر مصرف نشان می دهد. این گروه که بر اساس تحلیل های رسمی عمدتاً در مناطق مرفه نشین و در واحدهای بزرگ متراژ سکونت دارند، قبوض جدید را به عنوان یک سیگنال اقتصادی قوی در یافت می کنند و ناگزیر به مدیریت مصرف، خرید تجهیزات کم مصرف و جلوگیری از هدر رفت های حرارتی خواهند شد.

نتیجه این تغییر قیمت گذاری تنها اصلاح رفتار مصرفی نیست؛ بلکه تقویت تولید و جلوگیری از افق صادرات انرژی نیز است. در زمستان سال های اخیر بارها صنایع بزرگ با کاهش گاز یا توقف تولید مواجه شده اند؛ به این معنا که مصرف غیر ضروری بخش کوچکی از جامعه، خسارت مستقیم به اشتغال و درآمدهای ملی وارد کرده است. اگر تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد از مصرف مشترکان پر مصرف اصلاح شود، بخش زیادی از گاز مورد نیاز صنایع پتروشیمی، فولاد، سیمان بدون قطط و محدودیت قابل تأمین خواهد بود.

مزیت مهم دیگر این سیاست، تحقق عدالت یارانه ای است. تا پیش از این، یارانه انرژی به طور ناعادلانه ای، امنیت انرژی را تقویت می کند، از هدر رفت انرژی جلوگیری نمی نماید اقتشار کم مصرف و کم درآمد از این یارانه پنهان بسیار محدود بود. اکنون کم مصرف ها بیشترین سود و کمترین هزینه را خواهند داشت و حمایت دولت دقیقاً به سمت گروه های هدف هدایت می شود. به بیان دیگر، این سیاست هم عدالت اجتماعی را تقویت می کند و هم به افزایش بهره وری انرژی کمک می نماید.

مجموع این دستاوردها نشان می دهد سیاست جدید وزارت نفت در اتصال قیمت انرژی مشترکان پر مصرف به قیمت صادراتی صرفاً یک تغییر در عدد رقم قبوض نیست؛ بلکه یک اصلاح ساختاری در حکمرانی انرژی کشور است. اقدامی که هم زمان ناترازی گاز را کاهش می دهد، امنیت انرژی را تقویت می کند، از هدر رفت انرژی جلوگیری نمی نماید و منابع یارانه ای را به جای تخریب اقتصاد، در خدمت توسعه و منافع ملی قرار می دهد. این مسیر، باید با استمرار، نظارت دقیق و حمایت رسانه ای و اجتماعی ادامه یابد تا ایران بتواند از یک روستان پرچالش انرژی، به آینده ای با مدیریت مسئولانه مصرف و امنیت پایدار گاز دست یابد.

بنابراین، اخذ قیمت صادراتی گاز برای مصارف خارج از الگوی بهینه و تمرکز بر اصلاح مصرف غیر ضروری مشترکان پر مصرف با اصلاح تعرفه های گاز، گامی مهم و حیاتی در راستای ایجاد سازو کار جدید بهینه سازی و مدیریت مصرف انرژی از سوی مشترکان مرفه و پر مصرف است که این سیگنال دهی قیمتی به پر مصرف ها زمینه ساز کاهش ناترازی گاز، عدالت در توزیع یارانه ها و همچنین تقویت ساختار حکمرانی انرژی کشور است.

اخذ قیمت صادراتی گاز از پر مصرف ها، گام مهم در بهینه سازی مصرف

در همین رابطه رضاعلی سسنگدوینی، نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت وگو با «جوان» در خصوص تغییر تعرفه مشترکین پر مصرف و اتصال آن به قیمت گاز صادراتی بیان کرد: در خصوص تغییر تعرفه پلکانی لازم است از دو دیدگاه مجزا صحبت شود. در حال حاضر با توجه به وضعیت اقتصادی جامعه و معیشت مردم، با هر گونه افزایش تعرفه برای مشترکین عادی در زمینه های مختلف آب، گاز، برق و حتی بنزین متخالف هستیم. با توجه به تورم های موجود متأسفانه روزانه شاهد افزایش قیمت ها در محصولات گوناگون هستیم.

سنگدوینی در ادامه تصریح کرد: شرایط اقتصادی موجود فشار اقتصادی شدیدی به ویژه به طبقات ضعیف جامعه وارد کرده است. گرانی هر تعرفه و کالایی بر دیگر تعرفه و کالاها اثر گذار خواهد بود. از طرفی در همین شرایط اقتصادی مشترکین و افرادی هستند که مالک خانه ها و ویلاهای چندصد متری، استخر دار و... هستند که از گاز و انرژی برای امور غیر ضروری مانند تزئین فضای ویلاها، گرم کردن آب استخر ها و... استفاده می کنند. طبیعی است که تعرفه این افراد باید تغییر کند و آنها بهای واقعی مصرف خود را بپردازند.

وی در ادامه افزود: مشترکین پر مصرفی که به آنها اشاره شد، باید بهای مصرف خود را به مقدار گاز صادراتی بپردازند. اما این افزایش تعرفه فقط باید مخصوص این گروه باشد و هیچ نوع افزایش قیمتی متوجه مردم عادی نشود. از طرفی در کنار تغییر تعرفه لازم است در حوزه استاندارد دساز و سایل گوناگون گرمایشی، برقی و... نیز تمرکز ویژه شود زیرا با وجود تجهیزات غیر استاندارد در فصول سرد سال قطعاً مصرف مشترکینی که تجهیزات استاندارد در اختیار ندارند، افزایش پیدا می کند.

این نماینده در ادامه گفت: نمی شود هزینه را برای مردم بالا برد ولی تجهیزات غیر استاندارد و با مصرف بالا در اختیار آنها قرار داد. بسیاری از ساختمان های موجود در بحث هدر رفت انرژی دچار مشکل هستند به عنوان مثال در روستاها و حاشیه های شهر همه خانه ها قدیمی بدون پنجره دوجداره هستند در واقع عموماً ساختمان ها کوچک و هدر رفت انرژی بالا است. این افراد نباید جزو پر مصرفان محسوب شوند.

سنگدوینی در پایان تأکید کرد: دستگاه ها باید در شناسایی پر مصرفان واقعی به شدت وقت کنند، در حال حاضر با توجه به شرایط اقتصادی موجود اصل مردم و حفظ سفره آنهاست. مبادا که با محاسبات اشتباه به مردم عادی کمترین فشاری وارد شود. کوچکترین افزایش قیمت در هر تعرفه و محصولی در زندگی قشر ضعیف و متوسط جامعه تأثیر بسزایی می گذارد. افزایش تعرفه فقط و فقط باید شامل حال مشترکینی شود که زندگی های لاکچری دارند و بخش کوچکی از جامعه را تشکیل می دهند ولی مصرفی چند برابری دارند.

مهم ترین ثمره در یافت مالیات بر سوداگری، کاهش تلاطمات قیمتی حاصل از فعالیت های مخرب سوداگرانه در بازار های مختلف است که علاوه بر تقویت پیش بینی پذیری اقتصاد برای فعالان بخش مولد کشور، منجر به حذف مزیت های سرمایه گذاری در بازار های دارایی و افزایش ریسک فعالیت در این بازار ها خواهد شد که همین امر زمین بازی برابری در راستای افزایش رقابت پذیری در تولید را برای مردم فراهم می کند.

■ ■ ■

یکی از بزرگ ترین مشکلات در زمینه تقویت تولید، مسئله جذابیت بالای فعالیت های مخرب سوداگرانه در بازار دارایی ها در مقابل بازار تولید و خدمات کشور است که منجر به سرریز شدن منابع به سمت بازار دارایی ها به جای بازار تولید کالا و خدمات شده است. این ساختار غلط انگیزشی سبب شده بخش قابل توجهی از نقدینگی کشور از مسیر ارزش آفرینی واقعی خارج شده و به سمت فعالیت های سوداگرانه و مخرب حرکت کند. در چنین شرایطی، کار آفرینان و تولید کنندگان که باید موتور رشد اقتصادی باشند، در میدان رقابتی ناعادلانه قرار گرفته اند.

تولید کننده برای ایجاد اشتغال، افزایش بهره وری و توسعه صنعتی متحمل ریسک های متعدد می شود اما سفته باز با کمترین زحمت و بدون خلق حتی یک ریال ارزش افزوده، سودهای چندبرابری کسب می کند. این سیاست غلط انگیزشی، سرمایه گذاران را از تولید فراری داده و اقتصاد را از درون تهی کرده است. از همین رو اهمیت اجرای قانون مالیات بر سوداگری و سفته بازی در این برهه بسیار بالاست و این مالیات دقیقاً برای پایان دادن به این ارونگی نظام انگیزشی طراحی شده است تا مسیر بازده اقتصادی کشور به سمت تولید و توسعه بازگردد.

اجرای قانون مالیات بر سوداگری، هزینه نگهداری و معاملات سفته بازانه دارایی ها را افزایش داده و انگیزه افراد را در برای فعالیت های کوتاه مدت غیر مولد کاهش می دهد. در نتیجه سرمایه ها به سمت فعالیت های مولدی هدایت می شوند که در آن سوداوری وابسته به رشد واقعی تولید و افزایش عرضه در اقتصاد است. به بیان دیگر، با اعمال این قانون، سودای سودهای باد آورده جای خود را به جذابیت سرمایه گذاری مولد می دهد.

یکی از مهم ترین ریشه های تورم مزمن در کشور، رفتارهای سفته بازانه ای است که موج های قیمتی ساختگی ایجاد می کنند. جامعه نیز با ترس از افزایش مداوم قیمت ها، برای حفظ ارزش دارایی خود به این بازی وارد شده و توری می شود. تحریر یک کننده شکل می گیرد. مالیات بر سوداگری با تضعیف جذابیت سفته بازی و کاهش سودآوری معاملات کوتاه مدت، این زنجیره را قطع می کند. به همین دلیل اجرای این قانون علاوه بر کاهش تورم انتظاری، به ثبات قیمت ها و پیش بینی پذیر شدن آینده اقتصاد کمک می کند.

گزارش ۲

هادی اسماعیلی

تقویت رقابت پذیری تولید و افزایش پیش بینی پذیری اقتصاد

سایه روشن قانون مالیات بر سوداگری

احمد انارکی، عضو کمیسیون اقتصادی و ولی الله بیاتی، عضو کمیسیون «امور داخلی کشور و شوراها» مجلس شورای اسلامی در گفت وگو با «جوان»

ابعاد و الزامات اجرای قانون مالیات بر سوداگری و سفته بازی را تشریح کردند

■ ثبات اقتصادی و تقویت پیش بینی پذیری ■ تحقق رقابت پذیری عادلانه بین بازار دارایی ها و بازار تولید

قانون مالیات بر سوداگری با کاهش جذابیت سفته بازی، این پیام را به جامعه سرمایه گذاری مخایره می کند که سیاست کشور در حمایت از تولید جدی و بلندمدت است. هنگامی که آینده اقتصاد قابل پیش بینی باشد و ثبات بازار تقویت شود، کارآفرین با اطمینان بیشتری برای توسعه کسب و کار خود برنامه ریزی می کند. این احساس امنیت اقتصادی همان سرمایه ای است که هیچ بازاری توان ایجاد آن را ندارد، مگر آنکه سیاستگذاری های حمایتی و اصلاحی همچون مالیات بر سوداگری، زمینه آن را به طور پایدار فراهم سازد.

ف

سودهای ناشی از رشد قیمت دارایی ها فقط به جیب گروهی محدود می رود و نابرابری اقتصادی را تشدید می کند ولی اجرای قانون مالیات بر سوداگری با انتقال جریان نقدینگی به سمت پروژه های زیرساختی، صنعتی و فناوری محور، زمینه ساز رونق تولید و رشد اشتغال در کشور می شود. هر واحد سرمایه گذاری که به تولید هدایت شود، بازده اجتماعی چندبرابری به همراه صنعتی و فناوری محور، زمینه ساز رونق تولید و رشد اشتغال در کشور می شود

روند پرداخت وام اشتغال مددجویان

در بودجه ۱۴۰۵ اصلاح می شود

چنین بی قانونی هایی تکرار شود. در همین رابطه سید عبدالکریم هاشمی نخل ابراهیمی، عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس در گفت وگو با «جوان» با اشاره به اهمیت وام اشتغال در زمینه حمایت از درآمدزایی پایدار مددجویان نهادهای حمایتی و تقویت امنیت انرژی کشور خاطر نشان کرد: نهادهای حمایتی به عنوان یک واسطه برای اعطای وام اشتغال به مددجویان عمل می کنند و تاکنون عملکرد خوبی از خودشان نشان داده اند.

بیاتی گفت: هدف از قانون مالیات بر سوداگری و سفته بازی این است که از فعالیت های مخرب مالیات سنگین اخذ شود. به نحوی که سوداگری و سفته بازی از رونق بیفتند و در عوض فعالیت های مولد توجیه اقتصادی پیدا کنند. هدف از این قانون هرگز این نیست که در زندگی شخصی افراد سرک کشیده شود. باین قانون، دولت به اعمال نقش تنظیم گری خود در حوزه اقتصاد می پردازد و حمایت از فعالیت های مولد صورت می گیرد.

وی ادامه داد: در شرایط فعلی، فعالان اقتصادی شناسنامه دار به پرداخت مالیات مبادرت می کنند، اما سوداگران با اینکه سودهای کلانی می برند، مالیات نمی پردازند. این شرایط نابرابر باعث می شود سوداگری و سفته بازی توجیه اقتصادی بیشتری نسبت به فعالیت های مولد داشته باشند. حل فصل این مشکل در گروی اجرای قانون مالیات بر سوداگری و سفته بازی است. این نماینده مجلس خاطرنشان کرد: در کشور های پیشرفته، فعالیت های سوداگرانه مالیات های سنگینی دارند هدف این است که این طور اقدامات توجیه اقتصادی نداشته باشند. زیر سوداگری و سفته بازی نتایج مخربی برای اقتصاد ملی دارد.

■ ایجاد برابری اقتصادی و تقویت سرمایه گذاری برای تولید

احمد انارکی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی درباره ضرورت مقابله با سوداگری در بازار مسکن و طراز طریق اصلاح قوانین مالیاتی، گفت: باید دست دلال ها بسته شود و با قوانین مالیاتی مناسب، سوداگری کنترل شود. برخی افراد با خرید و احتکار تعداد زیادی از واحدهای مسکونی و خودروها، به ایجاد اختلال در بازار کمک می کنند و این موضوع به ضرر عموم مردم است.

وی اظهار کرد: افرادی که فقط یک یا دو خانه برای خود و خانواده شان دارند، نباید تحت فشار مالیاتی قرار گیرند. اما در مقابل، کسانی که به خرید و احتکار ۵۰۰ هزار دستگاه خودرو یا مسکن می پردازند، باید پاسخگو باشند. این اقدام نه تنها به کاهش فرار مالیاتی کمک می کند، بلکه باعث شفاف سازی در نظام مالیاتی کشور خواهد شد.

انارکی تصریح کرد: سازمان مالیاتی در حال حاضر روی سامانه ای کار می کند که تمامی افراد فعال در بازار را شناسایی کند. این سامانه به دنبال این است که درآمدهای غیر رسمی که نه مالیات می دهند و نه عوارض دولتی را پرداخت می کنند، شناسایی و مدیریت شوند.

وی گفت: با اجرایی قوانین مالیاتی جدید، انتظار می رود درآمد دولت افزایش یابد و به شفاف سازی بازار کمک کند. در شرایطی که سوداگری وجود داشته باشد، دلالی به راحتی انجام می شود. اما اگر افراد بدانند نمی توانند به راحتی سوداگری کنند، به تولید روی خواهند آورد و از این طریق می توانند از مزایای اقتصادی بهره مند شوند.

انارکی خاطر نشان کرد: این رویکرد نه تنها به بهبود وضعیت اقتصادی کشور کمک می کند بلکه به تأمین حقوق عمومی و جلوگیری از تزلزلری های اجتماعی نیز منجر خواهد شد و زمینه ساز تقویت سرمایه گذاری برای تولید و در راستای تحقق شعار سال خواهد شد.

اجرای قوانین و اعطای وام های حمایتی خرد است. به ویژه وقتی اعتبارات به حوزه اشتغالزایی سوق داده می شود، گامی در راستای تحقق شعار سال مبنی بر سرمایه گذاری در تولید برداشته می شود. هاشمی نخل ابراهیمی خاطر نشان کرد: حل مشکل اشتغال مردم و به ویژه جوانان، راهکاری برای سبترسازی به منظور افزایش انگیزه افراد در زمینه ازدواج و فرزندآوری است. اگر بانک ها به وظایف خودشان در زمینه اعطای وام های حمایتی عمل نکنند، امکان حل مشکلات مردم و کمک به افزایش کیفیت معیشت آنان وجود ندارد.

وی ادامه داد: ابلاغ دیر هنگام سهمیه های وام اشتغال و از دست رفتن بخش زیادی از سال برای پرداخت وام اشتغال رویه مناسبی نیست. باید این شرایط تغییر کند و اعطای تسهیلات حمایتی در حوزه های مختلف و از جمله در بخش اشتغال با جدیت در دستور کار باشد. بانک مرکزی طبق قانون برنامه هفتم پیشرفت مکلف است که شرایط بازپرداخت وام اشتغال را برای مددجویان تسهیل کند و کاهش مدت زمان بازپرداخت با قانون بودجه و حتی هدف از پرداخت این وام تضاد دارد و این اقدام خلاف قانون و متناقض بانک مرکزی باید اصلاح شود و وام اشتغال مددجویان به همان بازپرداخت با مدت ۸۴ ماه بازگردد و این موضوع را در مجلس پیگیری می کنیم و جلوی تکرار آن در بودجه سال آینده را خواهیم گرفت.